

ІНКЛЮЗИВНИЙ ТУРИЗМ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Кирилюк І. М., к. е. н, доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Інклюзивний туризм є порівняно новим соціокультурним явищем та напрямом діяльності туристичного ринку. Інклюзивний туризм – це система заходів, спрямованих на надання особам з інвалідністю можливості відновлення та розвитку їх фізичного, соціального, духовного, творчого та інтелектуального рівня з метою сприяння подальшої інтеграції в суспільство. Протягом останніх років в цьому сегменті туристичного ринку відбуваються динамічні зміни, оскільки зростає його соціальна значущість, яка зумовлена, зокрема, тим, що кількість осіб із різними видами інвалідності зростає.

Динаміку кількості осіб з інвалідністю відображено в табл.1.

Таблиця 1

Кількість осіб з інвалідністю (на початок року) *

	Роки						
	2001	2006	2011	2014	2015	2016	2017
Усього, тис. осіб в т. ч.:	2597,5	2495,2	2710,0	2831,7	2568,5	2614,1	2603,03
I групи	337,7	337,7	310,5	291,3	251,8	250,3	240,6
II групи	1337,0	1128,4	1078,7	1042,3	915,9	9919,0	900,5
III групи	768,5	906,5	1155,7	1329,8	1249,7	1291,2	1306,2
діти-інваліди	154,3	122,6	165,1	168,3	151,1	153,5	156,1
Кількість осіб з інвалідністю у розрахунку на 1000 населення	53	53	59	63	60	61	61

*Джерело: [1]

Представлені в таблиці дані свідчать, що на протязі досліджуваного періоду спостерігається тенденція щодо збільшення кількості осіб з інвалідністю. Так станом на 1 січня 2017 р. загальна чисельність людей з інвалідністю становила 2,6 млн осіб (або 6,1% у загальній структурі постійного населення країни (42,8 млн осіб), що на 0,8% перевищує рівень 2001 року. Беручи до уваги те, що в Україні з'явилася нова категорія громадян, які потребують реабілітації й оздоровлення – учасники та постраждалі внаслідок АТО, варто зауважити, що інклюзивний туризм може стати для них одним із видів реабілітації, оскільки сприятиме покращенню фізичного та психологічного самопочуття, спілкуванню з людьми, ліквідації наявних психологічних бар'єрів, виходу зі стресової ситуації, отриманню

психологічного задоволення від занять руховою активністю та позитивних вражень.

Туризм для людей з обмеженими можливостями в Рекомендаціях, прийнятих на 20-й сесії Генеральної асамблеї ЮНВТО від 11 червня 2013 р. визначено як: «туризм, доступний для усіх, – це форма туризму, що передбачає процес співробітництва учасників туристичного процесу, що дозволяє людям, які мають потребу в доступі, зокрема пов’язану з мобільністю, зором, слухом і когнітивними функціями, функціонувати незалежно, справедливо та доступним шляхом, надання їм розробленого на принципах універсального дизайну продуктів туризму, послуг та середовищ» [2].

Інклюзивний туризм структурно включає в себе різні види реабілітації і соціальних послуг (рис.1).

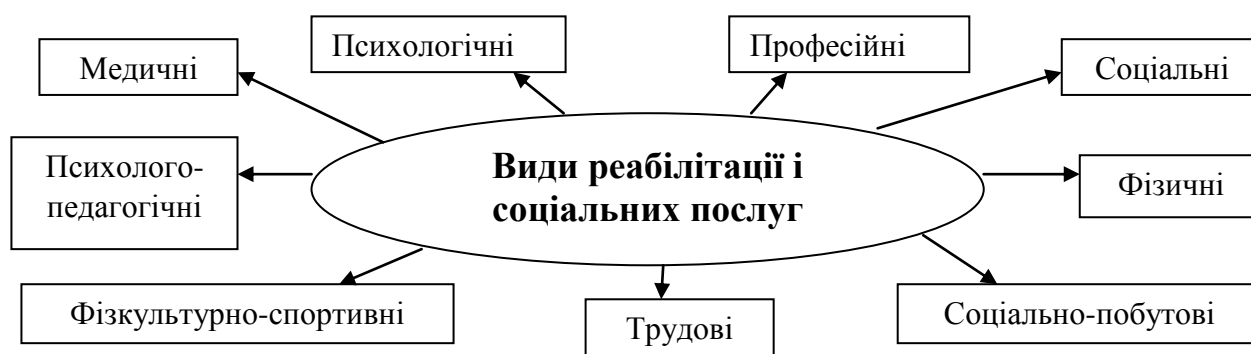

Рис. 1. Структурні складові інклюзивного туризму

Для інтеграції осіб з інвалідністю у суспільство необхідним є забезпечення максимально зручних умов життя і побуту людей з обмеженими фізичними можливостями, зокрема створення «безбар’єрного» середовища, в якому особи з обмеженими можливостями матимуть можливість без ускладнень користуватися усіма елементами інфраструктури, відвідувати будь-які об’єкти як житлового, так і громадського призначення, вільно пересуватися транспортом та мати доступ до інформації. Саме інклюзивний туризм є процесом, який зменшує ізоляцію особи з інвалідністю в суспільстві за рахунок збільшення участі кожного окремого інваліда в усіх процесах життєдіяльності сучасного суспільства.

Одним із завдань державної соціальної політики має бути забезпечення розвитку інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму й захисту та підтримки осіб з інвалідністю в Україні. Основними проблемами, що гальмують розвиток інклюзивного туризму є: відсутність нормативно-правового забезпечення, транспортної доступності туристичних об’єктів, адаптації туристичних маршрутів, системи супроводу, системи підготовки фахівців, державного фінансування.

Для успішного розвитку інклюзивного туризму необхідна підтримка як державних, так і на місцевих органів влади, які повинні забезпечувати реалізацію конституційних прав для осіб з обмеженими можливостями, сприяти створенню нормативно-правових, соціально-економічних, медичних, психологічних, організаційних умов і гарантій для забезпечення їхнього розвитку та інтеграції у суспільне життя.

Список використаних джерел

1. Соціальний захист населення: статистичний збірник. – Державна служба статистики України: Відповідальний за випуск О. О. Кармазіна. – Київ, 2017. –123 с.
2. UNWTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.unwto.org/ru>.

ТУРИСТИЧНА ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ЕКОНОМІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Клодницька В., студентка

Науковий керівник: Кирилюк І. М., к. е. н., доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Розвиток туристичного бізнесу дозволив багатьом країнам з менш привабливими, ніж в Україні, природними та культурно-історичними передумовами підвищити рівень соціально-економічного розвитку. Наявні туристичні ресурси сприяють входженню України на світовий туристичний ринок. Але разом з тим Україна, маючи усі передумови для розвитку туризму, не приділяла належної уваги розвитку цієї галузі економіки. У зв'язку з такою ситуацією питання проведення якісної оцінки туристичної привабливості території набувають актуальності.

Метою дослідження є аналіз туристичної привабливості України, визначення проблем та перспектив її підвищення в сучасних умовах.

Туристично приваблива територія – це територія, що має потенціал туристичних ресурсів, сучасну розвинену матеріально-технічну базу (МТБ) туризму, доступну і достатню для туриста інформацію про неї, які б відповідали потребам туристів і забезпечували досягнення максимального соціально-економічного ефекту від розвитку в її межах туристичної індустрії.

Основу туристичної привабливості території складають природні та антропогенні туристичні ресурси, до яких відносяться історико-культурні, археологічні та архітектурні пам'ятки тощо. Туристично привабливою територія стає тоді, коли є певна концентрація об'єктів історико-культурної